

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

X. De Siricio, Innocentio, & aliis septem Pontificibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

logo Pontificum aliqui veterum non posuerunt Felicem, ut Augustinus in epist. 165. & Optatus lib. 2. quia videlicet, totum Felicis tempus in pontificatu Liberij inclusum fuit.

DECIMVSTERTIVS est quidam Leo Papa, quem nonnulli dicunt huic Felici II. successisse, & Arianum plane esse, ac eodem mortis genere obiisse, quo Arius periit, nimium effusione omnium intestinorum, dum alium purgaret. Refert hoc Vincentius lib. 14. cap. 23. speculi historialis, & Conradus Halberstatensis in Chronico. Magdeburgenses Cent. 4. cap. 10. in vita Felicis II. non putant hoc improbable.

At sine dubio iste Leo fictus Pontifex fuit. Constat enim Leonem I. esse illum qui sedit tempore Concilij Chalcedonensis; hoc est, annis circiter centum post tempora Felicis II. deinde scriptores omnes veteres, ut Hieronymus, Augustinus, Optatus, Theodoretus, Rufinus, nec non recentiores, ut Sigebertus, Martinus Polonus, Platina, & quotquot sunt, cuius nominis, Liberio & Felice defunctis, Damasum substituant.

Fortè orta est hæc fabula ex opinione concepta de Liberij hæresi, & persecutione in Catholicos, expulso Felice II. quia enim Liberius expulso Felice, instar leonis saevire cepit in Catholicos, ut ipsi falsò existimant, sinxerunt homines, ut quendam Leonem Pontificem Arianum sedisse post Felicem II. Sed hæc inter fabulas numeranda sunt.

CAPVT X.

De Siricio, Innocentio, & aliis septem Pontificibus.

DECIMVSVARTIVS est SIRICIVS, quem Iohannes Calvinus accusat lib. 4. Instit. cap. 14. quod in epist. ad Hispanos, coniugium pollutionem vocauerit. Sed Calvinus more suo impudenter mentitur. Non enim Siricius coniugium verum, & legitimum pollutionem appellat, sed illicitam coniunctionem eorum, qui post peractam publicam pœnitentiam, iterum reciderunt ad eandem coniunctionem, propter quam pœnitentiam egerant. Nemo autem pœnitentiam vnquam egit, quod in legitimum Matrimonium.

DECIMYSQVINTVS est INNOCENTIVS I. quē Mag-
deburgenſes Cent. 5. cap. 10. in vita ipſius Innocentij, dicunt;
grauiter erraſſe, quod in epiſt. 2. cap. 12. præceperit, ſacram vir-
ginem iam velatam, quæ nupſerit, aut fornicata ſit, non reci-
pi ad pœnitentiam, donec viuut ille, cum quò ipſa peccauit.
Viderur enim iniquum, mulierem pœnitentem non debere
abſolui, niſi prius moriatur, qui eam ſeduxit. I T E M, quòd in
epiſt. 18. ad Alexandrum Antiochenum ſcripſerit; ratum qui-
dem eſſe Arianorum Baptiſmum, ſed non conferri per eos
Spirituſ ſanctum; quia ſe ab Eccleſia ſeparauerunt. Vbi vide-
tur velle efficaciam ſacri Baptiſmi pendere à bonitate mini-
ſtri. quod eſt contra Eccleſiæ communem doctrinam. I T E M,
quòd in epiſt. 22. cap. 1. docuerit; Sacerdotem non poſſe eſſe
eum, qui viduam in vxorem acceperit, cùm Moſes in Leuitico
præcipiat, vt Sacerdos virginem vxorem accipiat, quaſi Chri-
ſtiani teneantur adhuc legibus iudicialibus Teſtamenti ve-
teris.

Reſpondeo ad PRIMVM; Innocentium velle dicere, non
debere recipi ad pœnitentiam eas virgines, quæ nolunt ſepa-
rari ab adultero, niſi poſt mortem eius; & hoc iuſtiſſimum eſt.
Neq; enim debent ab Eccleſia abſolui ij, qui in peccato per-
ſeuerare volunt.

Ad SECVNDVM dico; Innocentium loqui eo loco de iis,
qui baptizantur, vel ordinantur ab hæreticis, cùm ſint ipſi e-
tiam polluti eadem hæreſi. Eiuſmodi enim verè recipiunt Sa-
cramentum Baptiſmi, vel Ordinationis; ſed non recipiunt
Spirituſ ſancti gratiam, quæ in hæreticis eſſe non poteſt. Et in
Ordinatione non modò gratiam non recipiunt ab hæreticis
ordinari, ſed nec ius legitimè Ordines exercendi. Id enim ius
per hæreſim ordinator perdidit; nec tribuere potuit, quod ipſe
non habuit. Vide Gloſſam 1. quæſt. 1. can. Arianos.

Ad TERTIVM dico, Innocentium non velle dicere, teneri
nos legibus Iudaicis; ſed velle argumentari à ſimili, vel potius
à maiori, hoc modo. Tenebantur Sacerdotes in Teſtamento
veteri ex diuino præcepto, non ducere vxorem viduam: Ergo
multò magis conuenit, vt in Sacerdotibus nouæ legis Eccle-
ſia requirat, ne viduarum fuerint mariti; propter excellentiam
nimirum ſacerdotij Chriſtiani.

16. DECIMVS SEXTVS est CELESTINVS, quem Nestorius hæresi infectum fuisse affirmat Laurentius Valla, in declaratione de falsa donatione Constantini. Sed Laurentius aperte mentitur, siquidem Celestinus non modò non fuit vnquam de hac hæresi notatus; sed ipse est, qui præcipuè illam hæresim condemnauit; vt patet ex Prospero in Chronico anni CCCC. XXXI. & ex toto Concilio Ephesino. Deceptus est Valla æquiuatione nominis. Fuit enim Celestinus hæreticus Pelagianus, qui quædam communia cum Nestorianis habuit.

17. DECIMVS SEPTIMVS est LEO I. qui in epist. 79. ad Nicetum, dicit; eas mulieres, quæ putantes maritos suos esse defunctos, aut nunquam redituros ex captiuitate, nuptiarum, non peccasse: tamen si mariti earum redeant, tenentur ad primum coniugium renouandum. Si autem eas nolint, non teneri. Vbi duo videntur errores: Vnus, quòd mulier non peccet, si nubat alteri viro, quando existimat, primum maritum viuere, sed nunquam rediturum: Alter, quòd mulier possit manere cum secundo marito, si primus eam voluerit. Notarunt hunc errorem Magdeburgenses Cent. 5. cap. in vita Leonis I.

RESPONDEO, in neutro Leonem errasse. Nam cum dicit, non peccare mulierem, quæ nubit, viuente adhuc priore viro; loquitur de illa tantum, quæ nubit, quia putat primum maritum esse mortuum, vt ipse ibidem disertè explicat de illa autem, quæ nubit, quia putat maritum suum nunquam rediturum, non dicit peccare, neque non peccare; quia existimabat rem per se esse notam, nimirum eam peccare. Quòd autem dicit, debere mulierem redire ad primum virum, si ipse eam velit, consequenter vult intelligi, debere virum redire ad mulierem, si ipsa eum velit, etiam si alioqui eam ille noluisse. Sunt enim pares in hac re vir, & mulier. Itaque, si alter coniugium velit redire ad coniugium, tenetur alter necessariò parere; si autè neuter velit redire, poterunt separati manere, quòd vsus coniugij. Et hoc solum permittit S. Leo. Neque his sequitur, posse mulierem manere cum secundo marito. Nam idem Leo ibidem clarissimè dicit, primum matrimonium esse insolubile, & necessariò reformandum, posteriore solum quod verum esse non poterat.

DECIMYSOCTAVVS est **GELASIUS**, cuius duas sententias, secundum Catholicos, erroneas notarunt Centuriatores Centur. 5. cap. 4. de cœna Domini, & cap. 10. in vita Gelasij: **VNA** est in lib. contra Eutychem, cum carne Christi manere in Sacramento verum panem: **ALTEA**, apud Gratianum de consecrat. dist. 2. canon. Comperimus, non posse sine ingenti sacrilegio sumi vnâ partem Sacramenti Eucharistię sine altera. Aut enim Gelasius errauit in his duobus; aut nos erramus, qui contrarium sentimus, & sequimur.

Respondeo ad **PRIMUM**, librum illum non esse Gelasij Papę; sed vel Gennadij, qui librum eiusdem tituli scripsit ad Gelasium Papam; vel Gelasij Cæsariensis Episcopi, cuius meminit Hieronymus circa finem Catalogi scriptorum Ecclesiasticorum. Siquidem Papa Gelasius scripsit quinque libros contra Eutychem, vt Trithemius refert, hic autem vnus tantum est exiguus libellus. Deinde hic auctor pollicetur, se ferè omnium veterum sententias collecturum de incarnatione Domini, & cum adducat XV. Patres Gręcos, duos tantum Latinos profert, Ambrosium & Damasum, & omittit Cyprianum, Hilarium, Hieronymum, Augustinum, Innocentium, Leonem, Prosperum, & similes, quos nunquam Gelasius Pontifex omisisset, immò nec alius Latinus auctor. videtur enim hinc manifestè colligi, hunc auctorem Gręcum fuisse, non Latinum. Ad **SECUNDVM** dico, Gelasium in eo canone loqui solum de Sacerdote sacrificante, qui non potest sine sacrilegio vnâ tantum speciem sumere, quia imperfectum sacrificium redderet.

DECIMYSNONVS est **ANASTASIUS II.** qui trium errorum accusatur. **PRIMO**, quòd sine Concilio Episcoporum, Presbyterorum, & Clericorum totius Ecclesię, communicauerit Photino, qui communicauerat cum Acacio hæretico. **SECUNDO**, quòd voluerit occultè reuocare Acacium, quem damnauerant Felix & Gelasius Papę. **TERTIO**, quòd approbauerit Baptismata, & Ordines collatos ab eodem Acacio; propter quos errores & peccata dicitur idem Anastasius diuinitus, morbo immisso, repentè extinctus. Hęc scribit auctor pontificalis in vita huius Anastasij, & eum sequutus Tilmanus HESHVSIVS lib. I. de Ecclesia, c. 9. immò & Gratianus d. 19. can. Anastasius. & Magdeburg. Cent. 6. ca. 10. in vita Anastasij.

RESPONDEO; falsissimum esse, quòd Acacium Anastasius reuocare voluerit. Constat enim ex Euagrio lib. 3. cap. 23. & ex Nicephoro lib. 15. & 17. & ex Liberato, cap. 18. Acacium obisse tempore Felicis Papæ, à quo tertius fuit Anastasius. Quomodo ergo Anastasius eum iamdudum defunctum in eandem sedem reuocare voluit? SED dicunt quidam, saltem voluisse reuocare eius nomen. AT CONTRA, exstat epistola Anastasij huius Papæ ad Anastasium Imperatorem, in qua petit, ut Imperator iubeat nomen Acacij taceri in Ecclesia; quando quidem iustissimè à Felice Papa prædecessore suo fuerit condemnatus. Quòd verò Gratianus dist. 19. canon. Ita Dominus, dicit, errasse in hac epistola Anastasium, quia voluit esse reuocare Sacramenta Baptismi, & Ordinis, quæ Acacius conuulserat; non Anastasium hæreticum, sed Gratianum imperium ostendit. Quis enim ignorat Catholicorum, baptizatos ab hæreticis verè esse baptizatos; & similiter ordinatos verè ordinatos, quando ordinator hæreticus verè Episcopus fuerit, & adhuc erat, saltem quantum ad characterem?

Illud verò de Photino fortè est mendacium, sicut de reuocatione Acacij; sed verum sit, num propterea non erit Catholicus Anastasius? An non licet summo Pontifici sine Concilio omnium Episcoporum, Presbyterorum, & Clericorum reuocari Ecclesiæ, absolueri vnum excommunicatum? Quòd ad id, Anastasium Papam morte repentina à Deo immittente defunctum, videtur ortum ex eo, quod constat, Anastasium hæreticum Imperatorem illo ipso tempore fulmine ictum petisse; vt scribunt Beda, Cedrenus, & Zonaras, & Paulus Diaconus in eius vita. alioqui fabulam esse non dubium est.

VICESIMYS est VIGILIYS, quem Liberatus in Breuiario, cap. 22. refert, epistolam scripsisse ad Theodoram Imperatricem, & alios hæreticos; qua confirmabat hæresim ipsorum; & anathema dicebat iis, qui confitentur duas in Christo naturas.

RESPONDEO; multi existimant, hunc locum Liberati esse corruptum ab hæreticis, eò quòd in pontificali contrarium videatur narrari. At cum vestigium nullum appareat corruptionis in libro Liberati, & reuera non pugnet narratio Liberati cum narratione pontificali, alter respondendum est. Dico igitur, Vigilium scripsisse illam epistolam, & damnasse
Catho-

Catholicam fidem, saltem exteriori professione, sed hoc nihil obesse nostræ causæ. Nam id fecit, cum adhuc viueret Syluerius Papa, quo tempore Vigilus ipse Papa non erat, sed Pseudopapa. Neque enim duo simul veri Pontifices summi esse possunt; & constabat tunc omnibus, Syluerium verum Pontificem esse, licet in exilio degeret.

Sciendum est enim, Anthemium hæreticum depositum fuisse ab Agapeto Romano Pontifice de Episcopatu Constantinopolitano: deinde Imperatricem petiuisse à Syluerio Agapeti successore, vt Anthemium restitueret: quo recusante, Vigilium, tunc Archidiaconum, promississe Imperatrici, se Anthemium reuocaturum, si posset Romanus Pontifex fieri: continuò autem, iussu Imperatricis, opera Belisarij fuisse sanctum Syluerium expulsam de sua sede in exilium, & Vigilium creatum Papam, seu potius Antipapam. Quo tempore non esset mirum, si errare in fide, & etiam hæreticus planè esse potuisset. Quanquam ne tunc quidem definiuit aliquid contra fidem tanquam Pontifex, neq; animo hæreticus fuit. Siquidem epistolam scripsit nefariam quidem, & Christiano homine indignam: tamen in ea Catholicam fidem non damnauit palàm, neque hæretico animo, sed occultè, propter cupiditatem præsidendi; vt Liberatus ibidem dicit, & ex epistola ipsa Vigilij apparet. Scribit enim, vt caueant, ne epistolam illam vllus videat, & vt sint omnia occulta vsque ad tempus. Erat enim Vigilus tunc in angustiis summis, in quas eum ambitio sua coniecerat. Nam si palàm se hæreticum profiteretur, metuebat Romanos, qui hæreticum sedere in Petri cathedra nunquam passuri videbantur: si è contrario Catholicum se profiteretur, metuebat Imperatricem hæreticam, cuius opera pontificatum adeptus fuerat. Itaq; rationem illam excogitauit, vt Romæ Catholicum ageret, & interim per literas apud Imperatricem hæreticum simularet.

Contigit autem paulò pòst, vt Syluerius moreretur; & Vigilus, qui eousque in schismate sederat, inciperet iam solus & legitimus Pontifex esse, nimirum confirmante & accipiente eum Clero, & populo Romano. Ab hoc verò tempore nullus inuentus est in Vigilio aut error, aut erroris simulatio; sed summa constantia in fide vsque ad mortem: vt appareat, cum ipso pontificatu firmitatem fidei eum accepisse, & de leui pa-

lea in solidissimam petram commutatum fuisse. Nam cum Imperatrix Theodora hæretica freta occultis literis, & promissione Vigilij, peteret ab eo, vt Anthemium Patriarcham prædictum, sicut promiserat, restitueret; illi rescriptis, remerè promississe, grauiusque ea promissione peccasse, & idcirco non posse, nec velle implere quæ promiserat, ne peccata peccatis adderet. Quocirca ab irata Imperatrice in exilium missus fuit, & miserè vexatus vsque ad mortem. Id quod non solum scribitur in pontificali, sed etiam annotarunt Paulus Diaconus in vita Iustiniani, & Aimonius lib. 2. cap. 32. de gestis Francorum; & ipsi etiam Magdeburgenses Centuriata, capite 10. in vita Vigilij; & idem etiam indicat breuius Liberatus, in fine capituli 22. vbi dicit, Vigilium ab illa hæresi, quam initio occultè fouerat, miserè afflictum potius fuisse.

Deniq; Vigilium, post mortem Syluerij, verum & legitimum Pontificem fuisse, testantur omnes illi, qui illo ipso tempore viuentes scripserunt aliquid de Vigilio. GREGORIUS libro 36. epistolæ ad Episcopos Hybernix: *Recordanda*, inquit, *memoria Vigilij Papa in Vrbe regia constitutus, contra Theodorum tunc Augustam, vel Acephalos, damnationis pronuntians sententiam.* CASSIODORUS libro de diuinis lectionibus, cap. 1. Origenem, inquit, *presenti tempore à Vigilio Papa viro beatissimo constat esse damnatum.* ARATOR prætorum Actorum Apostolicorum, quæ ipse carmine scripsit, & Vigilio Papæ dedicauit, sic incipit: *Domino sancto beatissimo, Apostolico, & in toto orbe primo omnium Sacerdotum Papæ Vigilio.* Denique constat ex Euagrio lib. 4. cap. 37. à Vigilio confirmatam fuisse V. Synodum generalem, in qua damnata est hæresis illa, quam Theodora fouebat, & de qua ipse Vigilius ab aduersariis accusatur.

Possent etiam dici, epistolam illam Vigilij, cuius meminit Liberatus fuisse confictam ab hæreticis. Liberatum autem credidisse falso rumori, quem hæretici sparserant. Nam quod hæretici confinxerint epistolam quandam Vigilij Papæ nomine ad Theodoram & Iustinianum, deprehensum fuit recentis iudicii in VI. Synodo, act. 14. sed quidquid de hoc sit, scire nobis est, cum nulla in re errasse, quo tempore verus Pontifex fuit.

VICESIMVS PRIMVS est S. GREGORIUS I. qui à Durando in 4. dist. 7. quæst. 4. accusatur erroris, quod in epist. 26. lib. 3. ad Ioannem Episcopum Caralitanum, permiserit Presbyteris conferre Confirmationis Sacramentum, quod iure diuino solis Episcopis conuenit. Propter quem locum Gregorij Adrianus in quæst. de Confirmatione, artic. vlt. asserit, Pontificem posse errare in definiendis dogmatibus fidei.

Respondeo PRIMO, non B. Gregorium, sed Durandum potius & Adrianum errasse. Siquidem Concilium Florentinum in instructione Armenorum, & Tridentinum sess. 7. can. vlt. docent, Confirmationis ordinarium ministrum esse Episcopum. Ex quo sequitur, posse extraordinariè, etiam non Episcopum esse ministrum eius Sacramenti. DEINDE, Gregorius non decretum aliquod de hac re edidit; sed solum concessit quibusdam Presbyteris, vt absentibus Episcopis confirmarent. proinde, si in hac re Gregorius errasset, non doctrinæ, sed exempli seu facti error fuisset. Est etiam alius quidam error, qui S. Gregorio attribuitur, sed falsò, de quo dicemus infra, cum agemus de Gregorio III.

VICESIMVS SECUNDVS est BONIFACIUS V. quem grauius reprehendunt Magdeburgenses Cent. 7. cap. 10. quod ipse in epistola ad Eduinum Regem Anglorum, quam refert Beda lib. 2. hist. Anglorum, cap. 10. docuerit, Christum à solo originali peccato nos redemisse.

RESPONDEO, Centuriatores de suo addidisse illam vocem, Solo. Bonifacius enim sic ait: *Accedite ergo ad agnitionem eius, qui vos creauit, qui in vobis vita insufflauit spiritum, qui pro vestra redemptione Filium suum & unigenitum misit, vt vos ab originali peccato eriperet.* Hæc ille. Vbi, quòd non meminerit aliorum peccatorum, causa fuit, quia peccatum originale est principale; & propter quod delendum principaliter Christus mortuus est. Vnde Ioan. 1. legimus: *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Græcè, τὸν ἀρματίαν τοῦ κόσμου; id est, peccatum illud mundi; hoc est, peccatum originale, quod solum est commune toti mundo.

Nam plurimi nullum aliud habent, vt omnes pueri.

— 550 —

kkk 4

CAPVT